

Autor: Marzena Pawlicka,
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego –
Państwowy Zakład Higieny

**WYMAGANIA ZDROWOTNE DLA MATERIAŁÓW
PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU
Z ŻYWNOŚCIĄ – WYMAGANE DOKUMENTY,
BADANIA MIGRACJI, ZAGROŻENIA ZWIĄZANE
ZE STOSOWANIEM OPAKOWAŃ
Z RECYKLINGU**

Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością należą do jednych z najistotniejszych czynników wpływających na bezpieczeństwo oraz jakość żywności. Dlatego też tak ważne jest, aby były one wystarczająco obojętne i nie powodowały uwalniania swoich składników do kontaktującej się z nimi żywności w ilościach mogących wpływać negatywnie na zdrowie człowieka.

Zgodnie z art. 3 *Rozporządzenia (WE) nr 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością* wszystkie materiały i wyroby przeznaczone do bezpośredniego i pośredniego kontaktu z żywnością, w warunkach użytkowania:

- nie mogą stanowić zagrożenia dla zdrowia człowieka;
- nie mogą powodować nieakceptowalnych zmian w składzie żywności;
- nie mogą powodować pogorszenia cech organoleptycznych żywności.

Ilość i szybkość uwalniania się danej substancji do żywności zależy przede wszystkim od rodzaju żywności mającej kontakt z danym materiałem, czasu i temperatury przechowywania i obróbki termicznej żywności oraz ekspozycji na promieniowanie UV.

W celu oceny bezpieczeństwa materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i tym samym oceny ich obojętności w stosunku do

kontaktującej się żywności wykonuje się badanie organoleptyczne oraz testy migracyjne.

Zgodnie z *Rozporządzeniem (UE) nr 10/2011 w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością z późn. zm.* wszystkie materiały opakowaniowe z tworzyw sztucznych powinny spełniać wymagania w zakresie limitów migracji globalnej - OML oraz migracji specyficznej - SML.

Zgodnie z art. 16 *Rozporządzenia (WE) nr 1935/2004* materiałem i wyrobom przeznaczonym do kontaktu z żywnością musi towarzyszyć deklaracja zgodności stwierdzająca, że materiały i wyroby są zgodne z przepisami UE mającymi do nich zastosowanie, w tym przepisami szczegółowymi.

Deklaracja zgodności jest dokumentem, który jest przekazywany odbiorcy materiału do kontaktu z żywnością na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu handlowego, z wyłączeniem obrotu detalicznego.

Deklaracja zgodności służy przede wszystkim dwóm celom:

- stanowi potwierdzenie dla klienta, że dany produkt jest zgodny ze odpowiednimi wymogami przepisów prawa, w tym przepisów szczegółowych o ile zostały ustanowione;
- dostarcza klientowi informacji, które są dla niego niezbędne do ustalenia lub sprawdzenia zgodności produktu z właściwymi przepisami.

W Załącznikach do przepisów szczegółowych, w tym dla tworzyw sztucznych, tworzyw sztucznych z recyklingu, ceramiki, celofanu i aktywnych i inteligentnych materiałów wyszczególnione są informacje, jakie powinna zawierać deklaracja zgodności.

Zaleca się, aby deklaracja zgodności była wydawana w co najmniej jednym języku UE, który jest łatwo zrozumiały zarówno dla dostawcy, jak i dla klienta. Podawane informacje powinny dotyczyć faktycznego składu materiału. Pojedyncza deklaracja zgodności nie można dotyczyć kilku materiałów o odmiennym składzie skutkującym istotnymi różnicami między tymi materiałami. Deklarację zgodności należy udostępnić organom odpowiedzialnym za wykonywanie urzędowej kontroli żywności, w tym materiałów do kontaktu z żywnością. Urzędowe kontrole materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością są przeprowadzane zgodnie z *Rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym*.

Urzędowa kontrola materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością obejmuje dostępność oraz poprawność wystawienia deklaracji zgodności i dokumentów uzupełniających w zakładach:

- produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- stosujących materiały i wyroby do kontaktu z żywnością;
- obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Deklaracja zgodności musi być przez podmiot wystawiający aktualizowana w przypadku gdy:

- wprowadzono zmiany w składzie lub procesie wytwarzania materiałów do kontaktu z żywnością;
- opublikowano nowe przepisy prawne lub zalecenia/dane naukowe.

Stosowanie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu mechanicznego reguluje *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 282/2008 w sprawie materiałów i wyrobów*

z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu przeznaczonych do kontaktu z żywnością z późn. zm. Rozporządzenie ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu, których stosowanie może wiązać się z ryzykiem migracji substancji chemicznych do żywności, takich jak:

- substancje, które mogły zostać wprowadzone do opakowania i które nie są dozwolone do stosowania w materiałach do kontaktu z żywnością np. farby drukarskie;
- przypadkowe zanieczyszczenia pochodzące z poprzednich zastosowań danego opakowania np. resztki żywności lub innych produktów;
- substancje chemiczne stosowane w procesie recyklingu;
- produkty rozkładu powstałe w wyniku wielokrotnego przetwarzania.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2008* proces recyklingu, w którym otrzymuje się tworzywa sztuczne przeznaczone do produkcji materiałów do kontaktu z żywnością musi uzyskać unijne zezwolenie i być objęty systemem jakości zgodnie z *Rozporządzeniem (WE) nr 2023/2006 w sprawie dobrej praktyki produkcyjnej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością*. Natomiast surowiec z tworzywa sztucznego poddawany recyklingowi musi spełniać kryteria *art. 3 Rozporządzenia (WE) nr 1935/2004* i pochodzić z materiałów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami *Rozporządzenia (UE) nr 10/2011 z późn. zm.*

Autor: Marzena Pawlicka, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny

Tytuł: „**Wymagania zdrowotne dla materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – wymagane dokumenty, badania migracji, zagrożenia związane ze stosowaniem opakowań z recyklingu**”

Konferencja: „Forum Jakość w branży FMCG” 2016

Autorski projekt i realizacja: MOVIDA Conferences